

בעצתך תנחני

גליון שבועי להתבוננות בפרשת השבוע ובעבודת ה'

גליון 72

פרשת מסעי

איכפתיות על עם ישראל

להם כאן), אבל לפני כן יש להכיר בתופעה ולהכיר את עצמנו: אדם מחובר מאוד לזהות החברתית שלו. הוא צריך להצליח לא רק במגרש האישי, אלא גם במגרש הקבוצתי שהוא משתייך אליו. התחושה שהקבוצה שלי הצליחה היא תחושה משכרת, שממלאת בשמחה פנימית.

זה בעצם שורש תחושת הלאומיות. כל אדם רוצה שהעם שלו יצליח, שהאומה שהוא משתייך אליה תהיה חזקה ונישאת ומרוממת מעל כל האומות האחרות.

"אני" זה לא רק אני בארבע אמותי. "אני" זה חלק ממעגל רחב יותר, ולא רק מעגל אחד אלא כמה וכמה מעגלים: מעגל של בוגרי ישיבה / סמינר, מעגל של תושבי עיר מסוימת, מעגל של מגזר מסוים, מעגל של ציבור חרדי, ומעגל של עם ישראל.

הרצון שהמעגל שאליו אני משתייך יצליח – הוא רצון עז. הרגש של האיכפתיות על מעמדו של העם שלי – הוא רגש עוצמתי. הוא בעצם הרגש הלאומי.

האם יש מקום לרגש לאומי במבט תורני? האם התורה מעודדת לאומיות יהודית?

התשובה היא עדינה ומורכבת.

רגש לאומי שרואה את עם ישראל כ"עם" ותו לא – מעקר מתוכן את כל המשמעות של "עם ישראל". אנחנו "ממלכת כהנים וגוי קדוש", שפירושו: עם משרתי השם, עם נבדל מכל העמים. מי שרוצה לראות את עם ישראל חזק ומוצלח בלי סיבה מיוחדת אלא סתם כי זה העם שלי – נסחף אחרי רגש פסול. זה פסול לא בגלל עצם הדבר שהאדם מרגיש מחובר לעם שלו, אלא בגלל שהאדם לא מבין מה זה העם שלו. מה זה עם ישראל.

אבל רגש לאומי שרואה את עם ישראל כעם משרתי השם – הוא משהו אחר לגמרי. אדם שמחובר רגשית לעם ישראל ורוצה שהעם הזה יצליח, לא סתם כי זה "אני", אלא כי זה עם מרכזי שמייצג את הקב"ה – הוא מרגיש רגש לאומי כשר וישר.

אנחנו עם שיש לו כל כך הרבה מה להגיד לעולם, לכון את כולם לדרך ישרה: התכופות לבורא העולם העליון על הכל; שמירת צניעות וחיי משפחה; מוסריות ומצפון;

בשבוע שעבר התחלנו לברר את הנושא של ציפיה לגאולה על פי דברי התנא דבי אליהו, שמעמיד את העבודה על ארבעה חלקים: א. כאב על חילול כבודו של הקב"ה. ב. כאב על חילול כבודו של ישראל. ג. ציפיה לירושלים ובית המקדש. ד. ציפיה לקיבוץ גלויות וישועה.

ביררנו את הנושא של איכפתיות על כבוד ה'. הראינו כיצד הדברים פשוטים והגיוניים, וכל אדם שיש לו לב – בהחלט מפריע לו המצב הנוכחי שבו הקב"ה כמעט לא מוכר בעולם (ניתן לקבל את המאמר בכתובת המייל המופיעה בתחתית העלון). בשבוע זה ניגע בנושא מצד האיכפתיות על כבודו של ישראל וכבודה של ירושלים.

בדרך כלל, במהלך החיים השוטפים כל אדם שקוע עד צוואר במלחמת הקיום. הוא דואג למצב העו"ש, למצב הלימודי של הבן, למצב החינוכי של הבת, לשלום בית שלו, ולמשכנתא. ואם הוא אברך בן עליה – הוא דואג מאוד על התקדמות בלימוד. אבל על כל פנים, העיסוק הוא בארבע אמות הפרטיות שלו.

האם יש אפשרות למצוא בליבנו איכפתיות כנה ודאגה על משהו שמעבר לארבע אמות שלנו?

לחלוטין כן. ואנחנו מגלים זאת לאחרונה בכל שנה / שנתיים: בתקופת בחירות. בחירות הן דבר חשוב, אנחנו דואגים לנציגות חרדית שתנסה לפעול עבורנו ועבור היהדות במדינה הזאת. אבל המציאות היא שהאיכפתיות על כישלון, אם וכאשר קורה, והשמחה העצומה על הצלחה, אם וכאשר מתרחשת – הן הרבה מעבר לחשיבות הדבר עצמו.

לא נעים להעלות זכרונות מתקופות של מחלוקת, אבל לא ניתן לשכוח את מפלס הרגש הגואה, הכמעט בלתי נשלט, ברחוב החרדי, בתקופת "שש שלוש". הצהלה האדירה מהצד המנצח, והאבל העמוק מהצד המפסיד.

מה קרה? על מה אתה רוקד וצוהל ברחובה של עיר? ירד לך המינוס המטריד בבנק? הבן שלך התקבל לישיבה שחלמת עליה? הסתדרו לך כל העיכובים בבניה?

אפשר לבוא בטענות על התופעה של המעורבות הרגשית העזה בהצלחה בבחירות (וספציפית, בחגיגות "שש שלוש", התערבבו דברים רבים נוספים, שכמובן לא ניכנס

חסד ורחמנות; ועוד. זה בעצם כל סל הערכים של שבע מצוות בני נח, שהעולם כולו אמור ללכת בהם, ולהכיר בכך שעם ישראל הוא מוקד האור.

כל יהודי צריך להרגיש שמחה בכך על שהוא זוכה להשתייך לעם שנבחר להיות עם משרתי השם. להסתכל בתעודת הזהות שלנו, ולראות שבשורה של "לאום" כתוב "יהודי" – ולשמוח, להתמלא בגאווה פנימית: אני יהודי!

לא בחינם אנחנו זוכים לזכות העצומה הזאת. אנחנו משלמים על כך מחיר יקר וכואב במשך אלפי שנים. עברנו לאורך ההיסטוריה אין ספור גזירות קשות, צרות בלתי פוסקות, יסורים מכאיבים, רדיפות אכזריות, השפלות קשות ורציחות מזעזעות.

אבל הנה אנחנו כאן, עדיין חיים וקיימים אחרי שלשת אלפים ושמונה מאות שנה מאז שנולד אבינו הראשון. ועדיין שומרים על התורה בכל כוחנו, אחרי כל כך הרבה שנים. ולא רק שומרים, אלא יותר מזה: מחדשים בה חידושים, מעמיקים בה, מעצימים את החיים לאורה.

הסיפור של עם ישראל הוא סיפור מפעים, של עם שנלחם ומתקדם כבר אלפי שנים, עולה ונופל שוב ושוב, לפעמים מקיים את תורתו ולפעמים בוגד בה, גולה ונרדף, עובר תקופות שונות, ועם זאת תמיד נשארת בו הגחלת.

הרגש של הגאווה להשתייך לעם כזה, הוא רגש שלא מוכר לנו מספיק. אין לנו כמעט הזדמנות לצאת מהמעגל שבו אנחנו עסוקים – לשרוד את קשיי היום יום ולהתקדם בעולמנו הפרטי. אבל עלינו לנסות לפתוח את הנושא, לפחות בימים אלה: להרגיש גאווה יהודית.

אם יש לנו גאווה יהודית, אנחנו מתמלאים בצער על זה שהמצב הלאומי של היהודים כיום עדיין נמוך מאוד. עם זאת שבחסידי השם איננו נרדפים בכל מקום כמו לפני מאה שנה, ויש מנוח לכף הרגל, אבל עדיין האנטישמיות חוגגת. יש בוז ליהודים במקומות רבים בעולם, אין להם הערכה כמו שמגיע למשרתי השם. אפילו בארץ ישראל עצמה יש רבים מהיהודים שמתכחשים לעצמם ולתורתם בשנאה עצמית מטורפת.

אם יש לנו גאווה יהודית, ורגש של חיבור לעם שלנו, אנחנו מצפים שהדברים ישתנו. שעם ישראל יעלה על הבמה וכולם יכירו בגדלותו.

הציפיה שלנו היא לכך שעם ישראל ישוב בהמוניו לארץ ישראל, שהערבים יסתלקו מכאן וישאירו לנו את ארץ אבותינו, ארץ זבת חלב ודבש שהבטיח לנו הקב"ה, שנזכה לחיות כאן בשלום ולהוות דוגמה לכל העולם כולו כיצד נראה עם של השם. כיצד נראים חיים של יהודים. אנחנו מצפים לכך שכל הארץ הקדושה הזאת תתנהל בצורה יהודית, באופי של יהודים, במשפט של תורה.

לא כל כך קשה לצפות לזה. אחרי הכל, אנחנו לא רחוקים ותקועים אי שם בערבות מערב אמריקה. אנחנו כאן, בארץ ישראל. הקב"ה נתן לנו לטעום קצת את ארץ ישראל אחרי כל כך הרבה שנות ציפיה, אנחנו כאן, ועדיין רחוקים מרחק גדול מהשלמות הנכספת. הכל נמצא במרחק נגיעה, ועדיין רחוק.

אנחנו ניגשים בגעגועים למרגלות הכותל האחורי של חצר המקדש, ובית ה' עצמו עדיין נתון בידי זדים, שמסתובבים שם כמו אדוני המקום. אנחנו ממלאים את כל ארץ ישראל עדרים עדרים של יהודים, ועדיין הצורה הגויית שולטת בכל מקום: חילולי שבתות, אכילת טריפות, פריצות נוראה.

למה אנחנו שואפים? השאיפה שלנו היא ל"החזרת קרן ישראל למקומה". וזה לא דבר מנותק מהחיים, אלא שינויים שיכולים להתרחש כאן מול עינינו, בגובה העינים שלנו: בית המקדש יבנה בעז"ה על ההר שאנחנו עומדים למרגלותיו בגעגוע. ירושלים תקיא מתוכה את כל הכנסיות והמסגדים ותהפוך לעיר יהודית במלוא מובן המילה, מבחינה חיצונית ומבחינה פנימית. ערי ישראל יתמלאו באנשים נשים וטף שומרי תורה ומצוות בנאמנות. כל היהודים יעלו לארץ ישראל סוף סוף מכל המקומות הטמאים שבהם הם מפוזרים היום.

כשמדברים על "משיח" כמילה אחת ערטילאית ולא מספיק מפורטת – זה נשמע קצת מנותק ולא נוגע בחיים שלנו. אבל אם אנחנו מדברים על "ישועה שתצמח בקרוב וכינוס גלויות" כלשונו של התדנב"א, הדברים נוגעים בנו בחיים שלנו. אולי לא במצב העו"ש, אבל בהחלט במצב הכללי של עמנו, עם ישראל האהוב עלינו.

"משיח" זה בעצם מלך ישראל שמוֹלך על עם ישראל ומוליך אותו בדרך ישרה של הצלחה ברוחניות ונאמנות לתורת ה', וממילא גם הצלחה בגשמיות, ניצחון על כל האויבים ושפע כלכלי. אין ספק שכשנגיע לבית המקדש ונזכה לקיום הנבואות – נהיה במצב רוחני אחר לגמרי, המושגים שלנו יהיו אחרים, אבל זה תהליך שבעז"ה נצמח בו, וכשנגיע לדרגות הגבוהות גם נרצה בקיום הנבואות הנשגבות. כרגע אנחנו מצפים לדבר מחובר למציאות החיים שלנו, שיכול להתרחש בקרוב ממש, כאשר ירצה הקב"ה. אמן כן יהי רצון.

**להצטרפות לקבלת העלון ברשימת התפוצה:
B0548407520@gmail.com**

קיבלת תועלת? רוצה לזכות גם אחרים?

**תוכל להעביר לאחרים את כתובת
ההצטרפות, לזיכוי הרבים.**